

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, február 14.

A bölcsök köve.

Nem utolsó kedélyesség nyilatkozott meg azokban a telegrammokban, melyek annak idején a spanyol-amerikai harczokról szólottak. A hírek szerint napi általában megsemmisült egy flotta, tönkre ment egy hadsereg, levegőbe röptül egy vár stb.

Mi itt messze, elcsodálkoztunk rajta, hogy micsoda erős két nemzet lehet az, mely annyi szörnyű dulas után sem bírja legyőzni egymást.

Mikor aztán Cervera az ő hajóhaddá avanszirozott halász bárkáival kirohant, akkor látták csak tisztán, hogy nem a nagy erejük miatt nem bírtak ezek egymással, hanem azért, mert egyiknek sem volt elég puskapora.

Parlamentünk büszke spanyoljai és mindent üzletnek néző amerikusai is félesztendő óta harcolnak már. Bombáznak, szurnak, vágnak egymás felé, de mind ez ideig nem esett kár egyikben sem, csak az alkotmányban.

Gyanakszunk, hogy ezek sem a nagy erejük miatt nem bírnak egymással.

Most azt hittük, vége lesz a harczoknak. Az ellenzéknek sikerült falhoz szorítani végre az ellenséget, nem tud az többé mozdulni se erre se arra. Es óh! kikutathatlan utjai a politikai taktikának, mikor félévi kegyetlen harcz után végre el van fogva az ellenség, akkor hét számra tanácskoznak a felett, hogyan le-

hetne valami olyan kellemes, szeliden ható golyóbist kifundálni, amelyekkel nem fájna, hanem talán még jól esnek a kivégzés.

Nem tudunk szabadulni attól a gondolattól, hogy ez nem egyéb, mint a bölcsök kövének keresése, amiről pedig mindenki tudja, hogy rögtön megszűnt bölcs lenni az, aki keresi.

Bánffynak az a követelése, hogy ő szívesen megy, csak olyan módozatot találjon ki az ellenzék, melyen kellemesen bukhassek, régi vicz már. Valami szegény ördög találta ki, aki csak azt kérte halálos ítélete után, hogy azon a fán végezzék ki, amelyiken ő óhajtja. Belé egyeztek e végső kívánságába és a vége az lett, hogy nem volt olyan fa az országban, amelyiket ő óhajtotta volna.

Minek ül fel az ellenzék ilyen játéknak?

Mi jögon engedi meg, hogy ezért hónapok óta hurcztassék az ország az ex-lex göröngyös utain?

A helyzet tiszta.

Az ellenzék bele ment a legkeményebb, a kiméletlenség legszélső határain mozgó obstrukcióba. A kormány kontra képen az ex-lex állapotba. A koczkat mindkét fél vtsszavonhatlanul elvetette.

Hogy milyen hiba volt az egyik, vagy a másik dolog, arról nincs már mit beszélni, mert ezek bevégzett tények, de hinnünk kell, hogy mindkét fél tudta, mit cselekszik és miért ment el ennyire. Ha nem verebekre lövöldöztek ágyuból,

nagy cél vezette az ellenzékot a harczban és nagy jót igyekezett maga számára meg óltalmazni a kormány.

Lehet-e hát a dolgok ilyen állásánál józan észszel arra csak gondolni is, hogy egy nap alatt, egy hét alatt, vagy bármennyi idő alatt is vissza zöfnyenjen minden a régi kerékvágásba, hogy az eddigi kormányrendszeré legyen ismét az ország, a hatalom és a dicsőség, az ellenzéké pedig a szelid nyomás, a régi választás és a parlamenti nulla szerepe?

Ilyen ellentétek mellett, ilyen harcz után, nagy változások nélkül nem lehet békét csinálni. Nem, még akkor sem, ha a bölcs taktikázás hónapok helyett évekig is fog tartani.

De míg itt lent lázas semmittevésbe merülnek a békekonferenciák, keresve a bölcsök követ, addig fent, mintha villámlanék. A király megunta a rossz játékot és rövid idő alatt kívánja a döntést.

Ha lecsap majd a menykő onnan felülről és hisszük jó helyre talál — az lesz majd a bölcsök köve.

Mert a mi parlamentünknek olyan a betegsége, hogy nem attól gyógyul meg, ha mindenféle bölcs recepteket adnak be neki, hanem attól, ha ki veheti magából ami nem belé való, a féktelen párt és önérdéket.

Hiszszük, hogy a villám ebbe a góczpontba üt és utána ózonos lesz a levegő és megújul a földnek színe.

P—y.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Költemények prózában.

Irtá: Tóth József.

Szakadatlan bolyongásában egyszer megállott a szárnyas idő a Golgotha keresztje előtt.

- Ki tarthatja fel az időt?
- Nem ismeresz?
- Az idő mit sem ismer.
- Kévéssel előbb jöttem.
- Perczek alatt milliók születnek.
- Én a halálban is élet vagyok.
- Az idő örökké él.
- Tévedsz. Van, a ki nálad előbb volt s tul él.

— Nem ismerem.
— Én vagyok az!
A Mester lehajtá fejét, szemei megtörték s lelke elszállt az Atyához.

Az idő bámulva nézte, mint hal meg, a ki örök. Aztán lehunyta nap szemét s esőndesen haladt tovább a végtelen uton.

Az ifju még könnyelmű; a férfi már csak a saját hibái elnézésében: könnyű s végre az aggnak csak a köny marad, hogy elnézéseit megsirassa.

Künn a szél felkavarja a havat, hogy az, amint csillogó sz mecskén a fényes napsugár

meztörök, repülő lángoszlopnak látszik, mely rémes világot vet a szoba hátterére.

Mi van ott?

Egy vavatal, olyan fekete, mint a bubánat; rajta szemfedő, olyan fehér, mint a kétségbeesés; mellette gyertyák, oly sápadtak, mint a lemondás.

A ravatal mellett térdre esve zokog az anya, sáppadt arca halványabb a halványnál, szemeiből egy könny se hull, de ajkai mozognak. Tán imádkozik, vagy álmódja, hogy a trón előtt térdel s Istennel beszél a halotról . . . a koporsóban összekulcsolt kezekkel fekszik az apa — a jó apa — az édes apa.

A kis, négy éves fiu pedig a más oldalon gondatlanul játszik. Megöleli a ravatalhoz támasztott sírkeresztet, vállaira veszi s a mint nagy vigan meghordozza a néma teremben, végre a zokogónak is megmutatja:

— Nini, mamám, én is Jézuska vagyok! . . . Várj még, fiu!

Azt mondják, hogy mikor társalgás közben egyszerre mindenki önkénytelen elhallgat, *angyal vonul át* a termen.

Egyszer én is élveztem e pillanatot.

Társalogtunk, csevegtünk bizalmasan együtt én és ő.

Megegyeztünk abban a sophismában, hogy csak harag és szeretet létezik, minden egyéb csak képzelem.

S én fölvettem a kérdést szeliden:

— Haragszik maga rám?

— Ó tagadólag bölintva felállt.

— Akkor szeret! — suttogtam én s el-

hallgaték, ő is hallgatott, — az angyal áthaladt a termen s engem magamra hagyott.

Ábrándos néma éj volt.

Álmos füzek hajoltak alá a patakba, az éltető vizet esőkdosva; lombjaik közt dalban fáradt csalóányok aludtak; a fák mögött apró bárányfellegek közt uszott az aranyos holdvilág, reszkető sugarai hosszú utat rajzoltak a patakra, mely elveszett az imbolygó parti sás között; fehér vízi lilomok mohos köveket fontak körül száraikkal, melyek incselkedve dobták vissza a lejtő patak habjait; egy kidőlt öreg fatörzs hinárral befonva mint repkényövezte sirhalom sötétlett a bokrok alatt s távolról epedőn kesergett a pástortilinkó.

Kedves, regényes kép vala ez, minőt méltázó nők holdvilágos képzelme fest.

A patak fölötti hidon egy leány állt a karfára dőlve, mozdulatlan, bámulni látszék a tova illanó habokba.

De ez a leány vak és süket vala.

Azon vitatkoztak az ész, a sziv és a lelkiismeret: melyik gondolat a legokosabb.

Az ész azt mondta: a legutolsó, mert azt már megfontolás után adjuk elő.

A lelkiismeret azt mondta: a legelső, mert azt a közvetlen benyomás szüli s hamisítatlan mondja ki.

A sziv végre azt mondta: az, melyet elhallgattunk, dehogymért, azt nem magyarázta meg.

Pázmány Dénes jelöltsége. Pázmány Dénes, a kolozsvári második választókerület függetlenségi képviselőjelöltjének programbeszédét az ottani függetlenségi párt, mint a kolozsvári »E-k« írja, nagy lelkesedéssel fogadta s megválasztása érdekében nagy buzgalommal működik. Pázmány érdekében több ellenzéki képviselő le fog jönni Kolozsvárra és Bartha Miklós már le is érkezett.

Katonaság a képviselőházban.

Budapest, február 14.

A béketárgyalások annyira megérttek, hogy már meg is romoltak. Tisza István grófnak sikerült egyetlen tárgyalás során lerontani mindazt, amit Széll Kálmán és társai heteken át építettek. Bánffy Dezső báró még mindig nem hiszi, hogy ő megbukott és valószínűleg még akkor sem fogja elhinni, ha a hivatalos lapban saját ellenjegyzésével fogja elbocsátását olvasni. A halálos beteg is ölé morfiomot használ fájdalmai enyhítésére; Bánffy is méreggel dolgozik és azt hiszi, hogy ha ő és félhivatalosai dühödtt háborút hirdetnek és nap nap után uralmának örökkévalóságát kürtölik világgá, hogy akkor csakugyan tovább is fog élni.

Bánffy testéhez, mint siami iker, hozzá-nőtt gróf Tisza István, a roskadozó Tiszarendszer harcziás zászlóvivője. Bánffy őt küldte ki a házszabály-bizottságba, hogy rontson el mindent és készítsen így el a talajt az ő közös maradásukra.

Az első rész sikerült. Tisza István fényesen oldotta meg feladatát: a béketárgyalásoknak az eddigi alapon végük van.

Tisza föllépése a 4-es küldöttségben a legnagyobb felháborodást szülte.

A legnagyobb cynizmussal azt mondta, hogy nálunk a renitens képviselőkkel éppen úgy kell elbánni, mint Bécsben. Lépjön közbe a rendőrség, lépjön közbe a katonaság. Szóval szuronyélre akarja hányni azt a képviselőt, aki klikkjének kellemetlen. Azt pedig, hogy mikor és kit kelljen rendőrrel vagy katonasággal kive-

zetetni, azt az elnök állapítja meg, a kinek okvetlen az ő klikkjéhez kell tartoznia.

Ezzel okozta a tárgyalások megszakítását. Oly brüsk módon viselkedett, mint-ha diktátor lenne és kijelentette, hogy ő és Bánffy határozottan ragaszkodnak ahhoz, hogy az elnök a katonaságot igénybe vehesse.

Jól tessék megérteni »ő és Bánffy!« Széll Kálmán kijelentette, hogy ő visszautasította a 4-es bizottság tagságát, mert méltatlannak tartja a szabadelvű párt részéről, hogy ilyféle »katonai« követelést állítson fel. Elment tehát Tisza István, a famozus idea kieszelője a bizottságba.

Nem lehetetlen, hogy ez a kérdés a szabadelvűpárt újabb konferenciáján is szóba kerül és hogy ott ismét 40—50 képviselő kivonulását fogja eredményezni. Ha csak közbe nem jön a bukás.

*

A hivatalos jelentés.

A »Bud. Tud.« hivatalos megbízásból közli, hogy a miniszterelnök ma reggel Bécsből hazaérkezett és hogy délelőtt 11 órakor átadta Fejérváry és Lukács miniszterek jelenlétében Szilágyi, Csáky és Andrásynak a kormány választását Apponyinak illetőleg az ellenzéknek mult szombaton kapott elaboratumára.

Hogy mit fog az ellenzék ehhez a komédiához mondani, az más kérdés. Nem lehetetlen, hogy mihamarább a Ház nyílt ülésébe kerül az eddig diszkrétén folytatott békeakezítő.

Magyar államférfiak Bécsbe.

Bécs, február 14. (Saját tud. táv.)

Általános vándorlás készül Bécsbe, hová a magyar politika sulypontja pár napra áthelyeztetett. Fejérváry br. honvédelmi és Lukács pénzügyminiszter még délben gyorsvonattal utaztak Bécsbe, hogy a holnap tartandó korona tanácson részt vegyenek, velük utazott Széll Kálmán is, hogy a királyt a hirtelen kátyuba jutott békéről informálja.

Ugy hírlik, hogy este a miniszterelnök is Bécsbe indul.

Bécs, febr. 14. (Saját tud. távirata.) »N. Fr. Pr.« s vele a bécsi lapok a hónapi koronatanácsot nagyfontosságúnak hirdetik, mely azonban aligha fog kedvezni a Tisza-klikk harcziás hajlamainak, hanem újra és újra határozott utasítással fog végződni a kompromisszium megkötésére.

Valószínűleg Széll Kálmán újra megbízatást fog kapni, még pedig az eddigiéknél konziliánsabb feltételekkel.

Bánffy Bécsben.

Budapest, február 14. (Saj. tud. táv.)

Bánffy br. miniszterelnök ma este Bécsbe utazott, hogy ott a felség elnöklésével tartandó minisztertanácson részt vegyen.

Az új miniszterium.

Budapest, február 14. (Saj. tud. táv.)

A Bánffy-kabinet bukásával alakítandó miniszteriumra vonatkozólag megindultak a kombinálások, amia krízis közeledtét bizonyítja. Az osztrákoknál már be is állott, még pedig a magyar ügyek fordulata folytán. Kaizl dr. pénzügyminiszter ugyanis ragaszkodik az ischli pontozatokhoz, melyeknek teljesülése azonban most már alig lehető s az osztrák pénzügyminiszter kész ebből levonni a konzekvenciát.

Az új magyar miniszterium megalakítására hír szerint Bánffy Fejérváry báró honvédelmi minisztert fogja ajánlani, belügyminiszterre pedig Tisza István grófot.

E hírek azonban hitelt alig adhatunk. Az ellenzék Bánffy távozása mellett a rendszer gyökeres megváltozását is kívánja, amire akkor, midőn a belügyminiszteri székbe újra a régi rendszer egy

A felleguton tévedezve merengve áll a bájos Margit, Faust Margitja. Körötte csillagok pásztortüze ragyog s az ábrándos hold sugara az örök város fényes kapuján török meg, Margit karjai ölelésre tárvák s epedő szemei a messzeségbe vesznek.

— Henrik! Henrik! — susogja fáradt ajakkal.

— Jézus! — hangzik mögötte egy szel-lemlang.

Margit megfordul s előtte áll a másik Margit, a nála százezerszerre epedőbb arezu Alacoque.

— Nem láttad Henriket?

— Jézus! iv, jőjj velem!

Faust kedvese kezét szívére teszi s a földre néz. Az apáca lehunyta szemét s imádkozik.

— És Henrik? — rebegi az.

— És Jézus? — kérdi a száíz.

— Mond oh, csak egyszer e kedves szót: Henrik! — kéri a föld leánya az apácztát.

— Henrik! — feleli az oly hideg közöny-nyel, hogy Margit szíve meglövíül tőle.

— Mond te velem e szent nevet: Jézus!

— Jézus! — susogja a két hang, a futó szellő, a csillagsugár, a röpke felleg, a bűvös-bájós minden — s Faust arája imára kuleselt kezekkel repül tova, fel a fényes kapuhoz, a szentek szentének lábaihoz.

*

Hallottad-e már édesem, Hero és Leander regéjét? . . .

Hero mosolygó szép királyleány volt, Leander érzelmes, merész ifju . . . és hiszen tudod a mesék elejét: szerették egymást. De össze nem jöhettek, mert a kedves királyleány s az érte ábrándozó ifju közt mélységes nagy tenger hömpölygött.

Az ifju rászánta magát, hogy átuszik. De anyja halgató, könnyes szeméitől félt. — Mi lesz belőle, — gondolá — ha odaveszek, hisz én vagyok egyetlen reménye!

Jaj, de a szív, az édesem, a legkegyetlenebb zsarnok.

Sötét volt az éj, mint a tépelődő lélek. A A szegény ifju ott állt a tengerparton s nézte az elérhetlen közel-távolban azt a kis lámpafényt . . . Aztán — beledobta magát a csapkodó habokba.

Hogy küzdött a mérges hullámokkal?! Már-már ott volt a czél előtt . . .

Egy képen írom e sorokat. A kép életelen újat ábrázol a tenger dagálya által kidobva a parti sziklákra; fölötte egy őrjöngő kedves leány áll, mint a testet öltött kétségbeesés . . .

Elnézem — és elgondolkozom — de neu gondolok semmit . . .

*

Frazer Melos 23 éves volt: ábrándos ifju, gondtalan elmével, szerelmes szívvel és szerzetes.

Melos öre volt a kis kápolnában, melynek régen kitört ablaka a várkertre nézett: gondjaira bízták az örök méceset, hogy ki ne aludjék.

Melos nem törődött a nyitott ablakkal. A

szent olvasóval kezében a várkertre gondolva aludt el; az örök mécsben nem volt olaj s az Ur lámpája kialudt.

Melos másnap sirva térdelt az oltár előtt s megerősödve kelt fel. A méceset teleönté olajjal, meggyújtá s lefeküdt nyugodtan. A várkertről álmódott, a tört ablakon bezugott a déli szél s elfújta a méceset.

Reggel újra zokogva térdelt a szerzetes az oltár lépcsőjén, majd odaborult egy ősz pap elé s meggyóna neki bűneit. Oh, ki fávozott még vigasztalás nélkül ezen itélőszéktől?! Melos lautorlát tett a kitört ablakra, aztán újra meggyújtá az örök méceset.

Jött az éj. A vad szél haragosan süvöltött a kápolna körül, az örök lámpa reszketett a kísérteties homályban felé kapdosó árnyaktól, de ezek hasztalan törekedtek életét kioltani. A szerzetes, keblén a szent olvasóval, holt szívekről álmódott.

Ünnep reggel vala. A kis kápolna csendő herangjával versenyre keltek a fák dalos márdárkái. A harmatgyöngyöktől csillogó rónáról learatott kalászkok nehéz illatát hozta a fáradt szellő. A kastély ifju urnője mosolygó arccal, kezében imakönyvével, ép most lép be a kis kápolnába.

Ifju szerzetes tartja elé a szentelt vizet, olyan hideg, olyan halvány.

— Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Leesukott szemek s tompa közönyös hang feleli:

— Amen, Amen.

oszlopa ül, remény alig lehet. Így megförtélt kormányválság mellett is az ellenzék nincs kötelezve beváltani ígérését.

A románok új főhadiszállása.

A *Budapesti Hírlap* tegnapi számában a fenti cím alatt érdekes cikket közöl *nagyváradi* alkalmi tudósítójának tollából. A cikkhez nem fűzünk kommentárt, hanem adjuk azt egész terjedelmében a következőkben:

Nagyvárad, febr. 13.

A nemzetiségi kérdésben egyelőre helyreállott a csönd; Boles Luciani, az ország összes főiskoláiból kitiltott izgatót, immár Bukarestben ünnepli; s elutazott Nagyváradról tizenhét elvtársa is, a kik a Tribunalban vele szolidaritást vállaltak s a kiket Bozóky Alajos igazgató nem vett föl a jogakadémia második felélesztendéjére. Félő azonban, hogy itt a csönd épen nem lesz tartós. A jogakadémia egyik tudós professzora, mikor az izgatók ellen a szigorú intézkedés megtörtént, ezt mondta nekem:

— Azt hiszi, hogy most már béke van lesz Nagyváradon? Korántsem! A románok nemzetiségi élete ezeltől Kolozsvárott, Nagyszebenben, s a Királyhágón innen Aradon volt a legzajosabb. De most a románok új főhadiszállást akarnak föllátni és pedig a mi városunkban. Mert nagyon jó meleg fészük van nekik itten.

Mindnyájan, a kik Bihar megyében élünk, tudjuk, látjuk, mennyire igaz van a professzor urnak. Nagyvárad hatalmas nemzetiségi központ: még pedig román egyházpolitikai, közgazdasági kulturális és társadalmi tekintetben. Itt van a püspökség, a szeminárium, de kivált a közgazdasági politikájukat akarom megvilágítani, a mely térre legutóbb vetették magukat a románok s nagy sikerrel működnek. 1898-ban alapították itt a Bihoreana takarékos és hitelintézetet 200,000 forint alaptőkével. Ez az intézet hatalmas istáppja a környékbeli szegény oláh parasztnak, a vagyoni meg erősödésben és gyarapodásban. Hihetetlen kedvező feltételek mellett ad a maguk fajtájú parasztnak kölcsönt; még heti törlesztésre is. Csöppet sem nyereséskedő, hanem nemzetiségi politikát folytat a pénz hatalmával. Kiterjesztette különben működési körét Nagyváradra és Bihar megyére az Albina is, az oláhok régi nagyszebeni bankja. Érdekes, hogy ez a pénzügyintézet mily kuláns feltételek mellett ad kölcsönt magyar emberek ingatlanaira. A nagyváradi telekkönyv lapjai szomorú bizonyítást tehetnek, hány háza van itt az Albínának. A románok tudják, hogy a kié a föld, a kié a vagy az ország és igyekeznek ez elvet a maguk javára érvényesíteni.

Kulturális és társadalmi szempontból is fontos központ Nagyvárad. A románok színházat akarnak építeni. Abrudbányát emlegetik a színház helyéül s e célra nagy gyűjtést indítottak. Össze is gyűlt néhány év alatt 122,000 forint, a mely összeg az Albina pénztárában van gyűmölcsözőleg elhelyezve. A gyűjtésre kiküldött bizottság elnöke, Vulkán József, a koszaros román író, a bukaresti Akadémia tagja, lapjában a »Familiá«-ban évről-évre nagy diadallal közli a román színházalapra begyűjtött pénzt kimutatását. A Familián kívül még egy viczlap is jelenik meg itt oláh nyelven: Vulturul. Hogy a társaságban a románok mily összetartók és elzárkózók, azt fölösleges elmondanom. Most nagyszabású hangversenyre készülnek, a mi évről-évre nagy ünnepe itt a románságnak.

Nyilvánosan azonban a zászlót, itt akarják kitűzni Nagyváradon a zászlót, itt akarják ugyanis megtartani a nemzetiségi kongresszust, melyen újra összeállítják és a világ elé tárják sérelmeiket. A kongresszusra már nagyban folynak az előkészületek.

— Magyarország mienk a Királyhágóig — szoktak eldiesekedni nemesak maguk közt, de mások előtt is — most meg kell hódítani a Tiszáig.

Hogy ebben a hódító nemzetiségi politikában miért akarják Nagyváradot főhadiszállásnak megtenni, abban nagy része van a Bihar megyében folytatott politikának. A vármegye lakossága tulnyomóan ellenzéki meggyőződésű;

tizenkét képviselője közül most is hét az ellenzéki s csak öt a kormánypárti. A kormánypártra nézve tehát életkérdés Bihar megyében, hogy a románokkal paktáljon. Tisza Kálmán hűséges testőreinek mandátum kell, elhelyezi őket tehát az engedelmes Bihar megyében. Választás előtt ugyan kétségbeesett kísérletet tett egy-egy kerület, hogy küldjenek neki más szabadelvű jelöltet, csak ne a Tisza-klikk valamelyik oszlopát; de hiába! Ki hallott olyant, hogy Bihar megyében ne a Tisza István gróf akarata teljessédjék be? A magyar választóknak engedelmeskedniök kell szépen; az oláh választókat pedig hozzák az urnához kevés pénzzel és sok pálinkával. Jaj volna a Tiszák jelöltjének, ha a pópa meg a dászkál ellenük fanatizálná a népet. De hát a pópa, meg a dászkál ez nem tetszik, mert tudják: milyen jó patronusuk nekik Tisza István gróf ur . . .

A Gondviselésnek és a magyar faj erejének csodája, hogy ilyen politika mellett védekezni tud az oláh áradattal szemben Mert védekezik, állja a harcot; sőt itt-ott vissza is hódít valamit a már elfoglalt területről. Sokat segített a magyarság ügyén az állami kisdédóvási törvény, mely sok magyar óvót adott a veszélyeztetett pozícióknak. Az állami iskolák működése is áldásos; kivált ott, a hol okos föladatát áttérő és átérző tanító akad. Sörül az ember lelke, ha egy-egy faluba megy s a hol az előtt agyonverték volna, a ki magyar nótát huzat: — s most látja, hogy milyen vígan, tüzzel ropják a szép román leányok, legények a kalugyer helyet a mi déli, ropogós csárdásunkat.

Ez a helyzet Bihar megyében, a hol most a románok új főhadiszállásukat föl akarják ütni. Társadalomnak és kormánynak össze kellene fogni, hogy ez ne sikerüljön nekik. Hány-szor tettek már arra kísérletet, hogy az Emke fiókját Nagyváradon föllátsák. De ez a terv már legelső fölmerülésekor roppant izgatottságot támasztott a vármegye házában, a hol Tisza István szelleme az ur és a magyarság őrszemének föllátsítása elmaradt.

Az ördögi praktika.

A borpancsolók complottja nagy erélylyel folytatja akezióját, hogy a közvéleményt a maga részére hódítsa.

A példa hatásosan bizonyít. Jól tudja ezt a bünszövetség s nagy igyekezettel ragad meg s ferdit el, mint azt a tegnapi számunkban is kimutattuk, egy-egy esetet, hogy azzal *Darányi* földmívelésügyi miniszter erélyes üldözését a borpancsolók ellen *igazságtalannak* tüntesse fel. A rabulisztika mesterfogásainak talán sikerül is elámitani a könnyen hívőket. A felhozott esetekre nyugodtan felelhetjük, hogy visszaélések mindenütt előfordulhatnak s orvosiást nyerhetnek, de éppen nem szolgálhatnak okul arra, hogy miatta félre dobjuk az egész eljárást, mely Magyarország borkereskedelmét van hivatva ismét talpra állítani.

Engelék bünszövetsége egy titkos körlevélben, melyek a borkereskedőknek küldözgetett szét, a tisztességes borkereskedelmet sem kímélve meg ettől, azzal fenyegette meg a vidéki sajtót, hogy *megevásárolja*. Sajnos, már olyan tünetek mutatkoznak a vidéki sajtóban, hogy a bünszövetség jól működik.

Ismételten hangoztatjuk, hogy a szolid borkereskedelmet nincs senkinek érdekében, hogy üldözze, sőt annak megmentésére s virágzóbbá tételére törekszünk.

Az Engelék országszerte megindult működése miatt szükségesnek tartjuk a megye területén működő *borellenőrző bizottságok* és tagjaik neveit közzétenni, kikhez mindenki fordulhat egész bizalommal.

A borellenőrző bizottságok névsora jársonkint a következő:

A központi járásban: főispán által kinevezettek elnökül: Telegdi József, tagokul Zathureczky Albert és Olasz Elemér, a közgyűlés

által megválasztottak: Rózsavölgyi László és Hornyánszky Pál.

Az élesdi járásban: főispán által kinevezettek elnökül: Juricskay Dezső, tagokul: Flatt Károly és Jakabfi Lipót, a közgyűlés által megválasztottak tagokul: Bereczky Sándor és Kolontáry János.

A mező-keresztesi járásban: főispán által kinevezettek elnökül: Juricskai Ákos, tagokul: Szántó Lajos és Csernyitzky József, a közgyűlés által megválasztottak tagokul: Nagy János és Ötvös Gyula.

A margittai járásban: főispán által kinevezettek elnökül: Hirschmann Konrád, tagokul: Baranyi Menyhért és Mayr Gyula, a közgyűlés által megválasztottak tagokul: Bónyi Adorján és Benitz István.

A nagyszalontai járásban: főispán által kinevezettek elnökül: Böszörményi Lajos, tagokul: Szikszay Lajos és Lakatos Ede, a közgyűlés által megválasztottak: Czajlik György és dr. Balogh Elek.

A b.-tordai járásban: főispán által kinevezettek elnökül: id. Nadányi Miklós, tagokul: dr. Fábik Lajos és Jeney Menyhért, a közgyűlés által megválasztottak: Geiringer Mátyás és Ötvös Károly.

A szalárdi járásban: főispán által kinevezettek elnökül: Tóth Mihály, tagokul: Kleszner Vilmos és Molnár Vincze, a közgyűlés által megválasztottak tagokul: Marjai Gábor és Kathó Ferencz.

A derecskei járásban: főispán által kinevezettek elnökül: Szücs László, tagokul: Lukács Gyula és Katona János, a közgyűlés által megválasztottak: Szárhorthy Dezső és Herczegh Sándor.

Az érmihályfalvai járásban: főispán által kinevezettek elnökül: Szunyogh Zsigmond, tagokul: Lovass Sándor és Zsigó Endre, a közgyűlés által megválasztottak: Fráter Vincze és Szabó Gyula.

A magyarcsékei járásban: főispán által kinevezettek elnökül: Egán Lajos, tagokul: Mayer József és Popescu Nihály, a közgyűlés által megválasztottak: Tokody Sándor és Glicze János.

A b.-ujfalui járásban: főispán által kinevezettek elnökül: Csapó Dezső, tagokul: Szilágyi Jenő és Réthy Kálmán, a közgyűlés által megválasztottak: Leszkay János és Tardy György.

A béli járásban: főispán által kinevezettek elnökül: Dóczy János, tagokul: id. Bika János és Reindl Károly, a közgyűlés által megválasztottak: Balogh Kálmán és Somogyi Béla.

A székelyhídi járásban: főispán által kinevezettek elnökül: Gyurkovits Vincze, tagokul: Balassa István és Lovász Sándor a közgyűlés által megválasztottak: Balogh Lajos és Köhalmi Ferencz.

A cséffai járásban: főispán által kinevezettek elnökül: Markovits Antal, tagokul: Ertsey Kálmán és Kaczvinszky Andor, a közgyűlés által megválasztottak: Kiss Gyula és Toepler Vilmos.

A belényesi járásban: főispán ur által kinevezettek elnökül: Tamásfalvy Thury Ignác, tagokul: Fassie Tódor és Körner József a közgyűlés által megválasztottak: Beliczey Elek és Kaffka Gyula.

A vaskóhi és tenkei járáskor területén mivel ott jelenben és a közel jövőben szőlőtermelésről szó sem lehet, a borellenőrző bizottságok megalakítása mellőztetett.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATO.

Február 26. A Nagyvárad Takarékpénztár közgyűlése.

* **Hamvazó-szerda.** A vigáság, élvezetek idejének vége, elérkezett a munka, az önmegtagadás, a Megváltó kinszenvedése emlékeztetének szentelt idő. Akik még tegnap mindent feledve, a világ örömei élvezetének adták át magukat, ma megalázódott, magába szállt lélekkel sietnek az istenházába, hol hamut hint homlokukra a pap s figyelmeztet arra, hogy amiért

annyt küzködünk és áldozunk: vagyon, kincs, hírnév, rang, dicsőség, egyszóval minden földi boldogság mulandó; magunk porból lettünk és porrá leszünk ismét. Csak lelkünk az, a mi örök életre van teremtve, itt az ideje, hogy annak boldogságán munkálkodjunk. Hamvazó-szerda napján városunk összes kath. templomaiban szent-mise lesz, melyet a hamvazó- és hamvazási szertartás előz meg.

* **Személyi hírek.** *Sólyom Fekete* Ferencz kuriai bíró, a dévai kir. törvényszék elnöke és *Sólyom Fekete* Zsigmond miniszter. oszt. tanácsos Nagyváradon időznek.

* **Nagybójtai szentbeszéd.** A ma kezdődő nagybójtai folyamán, az előbbi évekhez hasonlóan a szentbeszéd a megszokott napokon tartott meg. Minden szerdán délután az olasz plébánia templomban *Kópis* József segédlelkész, minden csütörtökön délután a v. velencei plébánia templomban *Gabriely* Lajos plébános és minden pénteken délután a Szent-László templomban *Halász* Gyula papneveldei lelkiigazgató tartják a nagybójtai szent beszédeket.

* **A polgármester kérése.** A jeget Erdélyből, különösen Kolozsvárról nagy mennyiségben szállítják Nagyváradra. Mivel a város részére is sok jég szükséges, dr. Bulyovszky József polgármester sürgősen felírt a kereskedelmi miniszterhez s rámutatva arra, hogy Nagyvárad városának közegészségügyi czélokra szükséges a jég, ingyenes vasuti szállítás engedélyezését kéri. A jó szándék azonban eredménytelen maradt. A kereskedelmi miniszter értesítette a polgármestert, hogy ingyen szállítást a város részére sem engedélyezhet, mert már elment az engedély az állam vasutak igazgatósága addig a határig, ameddig fontos érdekek sérelme nélkül elmehetett.

* **Bírósági kinevezés.** *Ember* Géza nagyváradai kir. törvényszéki vizsgálóbíró ugyancsak a nagyváradai kir. törvényszékhez albiróvá, *Marosi* Endre nagyváradai kir. törvényszéki aljegyző pedig az élesdi kir. járásbíróhoz albiróvá neveztetett ki.

* **Kamarai méltóság egy Vilmos huszárnak.** *Chernelházi Chernel* Győző, a Vilmos német császár és porosz király nevét viselő 7. számú huszárezred századosának a király a kamarási méltóságot adományozta.

* **Helyszíni szemle.** Említettük, hogy Nagyvárad város közegészségügyi szakbizottsága a neolog izraelita hitközség metsző-házának vérelvezető csatornája ügyében helyszíni szemlét tart. A helyszíni szemlét pénteken délelőtt tartja meg a bizottság.

* **Fenyés esküvő.** Tegnap déli 12 órakor esküdött örök hűséget Szégyesi *Szepessy* András m. kir. honvéd főhadnagy *Baghy* Eleonora kisasszonynak dr. Makkay Pál ügyvéd nagy műveltségű bájos nevelt leányának a várad-olaszi-i róm. kath. plébániai templomban. A templomot elegáns nagy közönség egészen betöltötte. Az esketési szertartást *Dencs* János tb. kanonok végezte a házastársi egység, hűség és szeretet érzetét fejtegette s végül pedig a Mindenható áldását — mit elérni és kiérdemelni kell s mi nélkül nincs béke és boldogság, — esdette az ifjú párra. Vőfélyek voltak: négyesi *Szepessy* Pál és négyesi *Szepessy* Orbán, nyoszolyó leányok: *Baghy* Margit és *Makkay* Mariska. Násznagyokként *Egri* Zoltán és *Beszedics* János szerepeltek.

* **A tüdővész ellen.** A belügyminiszterium a tüdővész nagy pusztításaival szemben, az eddigieknél erősebb intézkedésekre szánta el magát. Most a napokban is körlevélben hívta föl a törvényhatóságokat, hogy minden rendelkezésre álló módon igyekezzenek megakadályozni az emberpusztító betegséget, a mely az összes

elhalálozottak létszámának egy tizedrészét követeli magának. A belügyminiszter iratott egy kis füzetet, a mely hasznos tanácsokat ad a közönségnek. A füzet címe: *A tüdővészről való óvakodásról.* A főfejezetek egyike az, hogy miként óvakodjék a tüdővészről az egészséges ember. Ebben a fejezetben el van mondva, hogy a tüdővész nagy mértékben ragadós betegség s ezért a betegekkel való bánásban nagyon óvatosan kell ügyelni a tisztaságra s jó levegőre. A másik fejezetben arról ad tanácsokat, hogy miként éljenek a tüdőbajos emberek. Óva inti a kis könyv az embereket az iszákosságtól, mint a tüdőbaj egyik legfőbb előmozdítójától. A belügyminiszter a fővárosi iskolák számára is küldött a füzetből néhány példányt.

* **Egy lelkész temetése.** Tegnap délután nagy egyházi gyászpompával, óriási közönség jelenlétében ment végbe Erdélyi Pál székelyteleki gör. katolikus lelkész temetése a várad-olaszi gör. kath. plébánia lakból. A díszes koporsón voltak elhelyezve a lelkészi jelvények: a feszület, kehely, szent evangélium. A gyászháztól az olasz plébánia templomba vitték a holttestet. Ugy a háznál, mint a templomban, a g. k. fitanító-képezde énekkara megható gyászenékeket adott elő. A gyászszertartást *Juhász* György kanonok végezte, őt lelkész segédkezése mellett. A templomból hosszú kocsisorral nagy közönség által kísérve az olasz temetőbe vonult a gyászmenet.

* **Meggyógyult képviselő.** *Justh* Gyula, országgyűlési képviselő, hosszú súlyos betegségéből már annyira fölépült, hogy ma reggel a verőfényes enyhe napon kísértelt. A beteg képviselő aránylag jó színben van és a nagy betegség régi erejét nem törte meg, úgy hogy teljes fölépülése hamar be fog következni. *Justh* Gyulát barátai közül ma már többen üdvözölték, felgyógyulása alkalmából.

* **300 százalékos uszora.** Az uszora törvény meg van alkotva, jó idő óta életbe is lépett, azonban a piócák veszedelmes faját: az uszorásokat nem irtotta ki, mert ma is vannak, akik 2—3 száz perczente dolgoznak s a lépre került embereket úgy behállozzák, hogy később nem bírnak mozogni. Nagyváradon is több ilyen lelketlen ember nyuzza a kölcsönért hozzá fordulókat. Különösen a kisebb fizetésű fiatal köztisztviselőket nyuzza erősen egy ilyen bankár. Minden kölcsönadott 10 forintra hetenkint 4 forint kamatot vesz; de hogy a törvényt kijátszassa, mindjárt a kamatot is hozzáírja a kölcsönhöz s ilyen összegű váltót vagy kötelezvényt irat alá. A lelketlen ember nemcsak anyagiilag teszi tönkre ezeket a fiatalokat, hanem erkölcsileg is, mert az anyagi zavarok szokszor bűn utjára terelik. Felhívjuk ezekre a vészszópókra a rendőrség figyelmét. Különben ha tovább is üzik bűnös manipulációikat, majd a nevükkel is szolgálunk.

* **Az asszonyok és az ex-lex.** Zala-Egerszegen néhány asszony csinos ribilitót rögtönzött az ex-lex állapotból kifolyólag. Az egyik szomszéd faluban neszét vették, hogy nem kell adót fizetni. Nosza kapták magukat az asszonyok s kieszték, hogy ha már adót nem kell fizetni, akkor helypénzt még úgy sem. A mint gondoltak, úgy is tettek. Mikor Zala-Egerszegré mentek a piacra árulni, hiába kérte tőlük a helypénzszedő a helypénzt, — nem fizettek. Ez először tréfának gondolta a dolgot, de mikor látta, hogy az ex-lex Fomolyan elcsavarta az asszonyok fejét, a rendőrséget vette igénybe. Még ezeknek sem engedelmességek a renitens asszonyok, csak azt hajtogatták, hogy hiszen *lesz-lesz* van. Végre is a rendőrök nem tréfáltak, a főkolompóst el akarták kísérni. Ez azonban neszét vevén a dolognak, megugrott, hátra hagyván kosarát s minden holmiját.

* **Esküvő.** *Papp* Károly kir. törvényszéki aljegyző szombaton délelőtt 11 órakor vezeti oltárhoz az olasz r. kath. templomban *Pataky* Antónia kisasszonyt, *Pataky* Antal és *Volent* Karolin kedves és művelt leányát.

* **A fonó krónikája.** A hajdumegyei Csegén történt ez a népsziműbe illő történet. Estenden az apró ablakokon át hailatszott a

leányok dala a csöndes faluba. A legények vonzódtak is a fonóhoz és boldog volt, aki valami okkal-móddal bejuthatott a leányok társaságába. Különösen két legénynek sikerült ez: *Szemán* Jánosnak és *Nagy* Vilibáldnak. A két legény között aztán csakhamar kitört a harag. Mind a ketten egy leányt szerettek meg és alkalmatlan lett egyik a másiknak. *Szemán* volt a türelmetlenebb és tegnapelőtt este az udvaron megforgatta az ólmos botot *Nagy* feje fölött. Ez sem volt rest, hanem kicsavarta *Szemán* kezéből és az ólmos végével olyan erővel vágta halántékon *Szemánt*, hogy holtan maradt a földön. *Szemán* a debreczeni kórház boncolzó asztalára került, *Nagy* pedig a debreczeni ügyészség börtönébe.

* **Egy derek matróna halála.** Már említettük, hogy özv. *Sólyom Fekete* Lőrinczné tegnapelőtt elhunyt. Temetése ma, szerdán délelőtt 11 órakor megy végbe. A család által kibocsátott gyászjelentés a következő:

Özv. *Arnóczy* Gáborné szül. *Sólyom Fekete* Teréz, dr. *Sólyom Fekete* Ferencz nejevel szül. *Véghső* Máriával, *Sólyom Fekete* Zsigmond gyermekei, *Sólyom Fekete* Margit, *Marietta*, *Gellért* *Ferencz*, *Géza*, *Vilmos* és *István*, *Arnóczy* Róza térével *Tokody* Lászlóval, *Arnóczy* Irma férjével *Rafalszky* Gáborral, unokái, *Rafalszky* *Laczi*ka dédunokája, úgy számos más rokonok nevében is fájdalmas szívvel tudatják a legjobb anya, nagynya, dédanya és rokonok: özv. *Sólyom Fekete Lőrinczné*, szül. *Hant* Katalinnak, f. év február hó 13-án éjjel fél 2 órakor élte 85-ik, özvegyisége 29-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványai f. hó 15-én d. e. 11 órakor fog *Kálvária*-u. 79-ik szám alatti a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s az olaszii sírkertben örök nyugalomra letetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig f. hó 16-án d. e. 10 órakor fog az olaszii plébánia templomban az egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtétellel meghívotnak. Nagyváradon, 1899. február hó 14-én Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **Tömeges lopás a várad-velencei állomáson.** A várad-velencei állomás főnöke tegnap bejelentette a rendőrségen hogy az állomáson a feladott árukat ismeretlen tettesek napok óta lopják. Az állomás főnök mindjárt be is jelentette a nagyobb lopásokat a következőkben: E hó 6-án két fékezőnek *Steiner*nek és *Bekének* lopták el a bundáját és az utazó táskáját, 7-ikén egy kocsiról levágták az ólmost s abból egy féloldal szalonját vittek el; 8-ikán egy zárt kocsit feltörték s abból elvittek 49 csomó dohányt, 9-én egy zsák lisztet vittek el, míg 10-ikén ismét dohányt loptak, elvívén 30 köteg dohányt, végül a következő napon egy kősoval terhelt kocsit törtek fel s abból meghatározatlan mennyiségű sőt loptak el. A rendőrség a nyomozást megindította, sőt több helyen vizsgálatot is tartottak. Azonban hiába, a nyomozást folytatják.

Bánffy huskontója.

Rég huzodó perben döntött a napokban a magyar kir. kuria. Az ítélet nagyon kellemetlenül érintette a miniszterelnököt, akinek pedig most különben is elég baja van, mert nagyon elfoglalják a hurezolkodás gondjai.

A dolog még akkor kezdődött, mikor *Szapáry* Gyula gróf ezeltől 7 esztendővel azokat a híres teli választásokat csinálván arra is gondolt, hogy a rakoncátlanok ellenék megzabolására a jó öreg *Péchy* Tamás helyett jó volna valami erősebb elnökről gondoskodni. Felhozta tehát az ismeretlenség homályából a volt besztérce-naszódi főispánt és megtette házelnöknek. *Bánffy* nagy sietséggel költözött fel a fővárosba. A hurezolkodás akkor még nem okozott neki annyi gondot. A nagy sietség lehetett talán az oka, hogy a megyebeli székfővárosnál elfelejtette rendezni a huskontóját.

A mészáros egyideig csak várt várt türelemmel, de nem igen merete követelni pénzt a hatalmas urtól, de végre mégis bátorságos volt és alázatos

levélben kérte meg a kegyelmes urat, hogy ne röselje kifizetni azt a kis kontót, — mindössze 800 forintot — mert ő szegény ember, szüksége van a pénzre.

A pénz azonban csak nem jött és a szegény ember mit tehetett egyebet, bepörölte a hatalmas urat, aki időközben Magyarország miniszterelnöke lett.

A törvényszék előtt a miniszterelnök alperes, arval védekezett, hogy ő a husért járó pénzt annak idején odaadta a szakácsnéjának, tehát nem tartozik.

A mézárós evvel szemben természetesen úgy érvelt, hogy ő elvégre is nem a szakácsné, hanem Bánffy hitelezett.

A törvényszék azonban elutasította a mézáróst. Elutasító végzését olyan indoklással kísérte, mely alkalmas arra, hogy nagy feltűnést keltsen Magyarországon jogászainak körében. Azt mondta ugyanis, hogy a mézáróst el kellett utasítani, mert nem tagadta azt, hogy a szakácsné tényleg megkapta a pénzt.

A mézárós az ítéletet megfélebbezte, de hiába, mert a marosvásárhelyi királyi tábla, az ítéletet indokainál fogva helybenhagyta.

Az ügy aztán a kuriához került, a mely a napokban hozta meg ítéletét. Megváltoztatta mindkét alsóbiróság ítéletét és elmarasztalta Bánffyt, kötelezve őt a 800 frtos tőke, annak 5 százalékos kamatai és 400 frt perköltség megfizetésére.

A jó mézárós most a legboldogabb ember Magyarországon. Boldogságát csak egy aggodalom zavarta meg: Hátha visszakerül Bánffy Beszterce-Naszódra főispánnak?

Mi megnyugtathatjuk a derék hazafit. Bukott miniszterelnökből csak a legritkább esetben lesznek főispánok.

TANÜGY.

Az iskolai szünidő helyesebb beosztása Az ország első tanári köre, a »Budapesti tanári kör« legutóbbi gyűlésén a közoktatási tanácsot megelőzőve foglalkozott Wlassicsnak azzal az óhajával, hogy miképpen lehetne az iskolai szünidőket helyesebben beosztani. A feleletet egyhangulag hozta meg a tanári kör és rövid foglalata az, hogy ezélszerűbben nem lehet a nagy vakációt beosztani, mint ahogy most beosztva van. Juliusban és augusztusban a legmelegebb van nálunk és a tanár urak szerint a nagy melegben a diák nem tanul szívesen, maradjon tehát nagy vakációnak július és augusztus hónapja. Pedagógiai és egészségügyi okokból nem járulnak ahhoz, hogy az egyik vakációi hónapot máskorra tegyék át. A kisebb iskolai szünidőkről szintén egyhangulag azt a határozatot hozták, hogy sem a karácsonyi, sem a husvéti tiz vakációk napot nem tartják eléggé indokoltnak. Az értesítő-kiosztás, mely mellesleg az ünnepeket is megfontolja, nem elég ok arra, hogy tiz napi semmittevést élvezzen a diákság. A karácsonyi és husvét szünidőket helyett és a tanév hármas tagoltsága helyett februárban tartanának kisebb szünidőt, melylyel az iskolai évet kétfelé osztanák. A klasszifikálás is csak ekkor és az év végén történnék. A budapesti tanári kör állásfoglalása után már most a vidéki tanári körök is rendre foglalkoznak majd ezzel a kérdéssel.

EGYESÜLETEK.

A 48-as Népkör közgyűlése. A nagyváradi 48-as népkör rendes évi közgyűlésében vasárnap ejtette meg a tisztújítást. Elnökké újból Dada Józsefet választották; alelnök lett Milibák József, gazdasági elnök Molnár János, jegyzők: Gelencsér József és Németh Antal, pénztárnok Schwartz Izidor, ügyész Szokoly Tamás, könyvtáros (I.) Gelencsér József, (II.) Kötző Zoltán, számvizsgálók ifj. Cser János, Mertz János, Oláh Lajos.

Alapszabály megerősítés. A belügy-minister a *derecskei yolgári olvasókör* alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Nem hagyta jóvá a miniszter A nagylétei olvasó egyesület módosította alapszabályait és jóváhagyás végett felküldöttek, a miniszter azonban pótlásokat rendelt el.

MULATSÁG.

Jogásztánczestély.

Előkelő közönség gyűlt egybe tegnap este a Csarnok termébe a joghallgatók tánczestélyére, akik pazar jókedvvel bucsuztak az idei remekül sikerült bálokkal teli farsangtól.

Kevés mulatságon uralkodott olyan általános jókedv s talán egyetlen egy mulatságon sem tánczoltak annyit mint ezen.

A rendes jókedvet nagyban fokozta az, hogy a farsang utolsó mulatsága volt s mindenki igyekezett tánczolni, mert most már hosszú időre elhallgat a zene.

A mulatságon jelen voltak:

Asszonyok: Özv. Eleméry Aurélné, Ficzek Lajosné, Hlatky E. dréné, Hegedüs Gézőné, Járossy Károlyné, Konrád Márkné, Középegy Kálmánné, Korda Kálmánné, Kiss Ernesztin, Miskolczy Barnáné, Száhlender Károlyné, Vári Szabó Béláné, özv. Steiner Arminné, Tóth Mártonné, Zatureczky Albertné.

Leányok: Balog Erzsike, Cziffra Olga, Eleméry Irma, Ficzek Margit, Hlatky Margit, Hegedüs Irén, Járossy Karla, Járossy Margit, Középegy Ilonka, Konrád Margit, Korda Boriska, Kiss Anna, Miskolczy Irmuska, Serényi Vilma, Steiner Kornél, Szokoly Anna, Száhlender Margit, Váry Szabó Margit, Tóth Margit, Zatureczky Paula.

Négyeseket 30 pár tánczolta, a talpalál valót a Bura testvérek zenekara szolgáltatta.

IRODALOM

— Az általános választói jog.

Irta: Dr. Franciscy Lajos, Budapest, 1898. 8-rét, 33 lap. A parlamentarizmus behozatala óta mindig napirenden van s legújában nálunk is fölmerült a kérdés: vajjon részesüljön-e minden állampolgár a törvényhozási hatalomban és ha igen, minő föltételek alatt? A magyar közvélemény a választói jog kiterjesztését határozottan sürgeti, de hogy minő mérvben terjesztésék ki az, arra nézve a felfogások és kívánások nagyon megoszolnak. Legtöbbször az általános választói jogot hangoztatják. Erre való tekintettel rendkívül érdekes Franciscy dr. tanulmánya, mely az általános választói jog erkölcsi alapját, határait, előnyeit és hátrányait fejtegeti. A tartalmas füzet ára 40 kr. Megjelent a Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztályának kiadásában. Kapható a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában, Budapest, VIII. k., Szentkirályi-utca 28. szám.

— **Jézus szentséges szívének litániája.** Nemkülömben hódoló, megkövető és felajánló imádságok Jézus szentséges szívéhez Budapest 1899. Kiadja a Szent-István társulat. A Jézus szentséges szívéről szóló litania az apostoli szentszék engedelméből újabb hazánk több egyházmegyéjében nyilvános ábítat gyakorlatok alkalmával is használható, igen üdvös dolgot eszelekedett tehát a Szent-István társulat, midőn annak szövegét a hozzávaló imákkal együtt szép magyar nyelven egy kedvesen kiállított füzetkékben kiadta. Kívánatos volna, hogy ez a fordítás, melyet az esztergomi főhatóság hagyott jóvá, egyöntetően az egész országban elfogadtnék, amit a szöveg tiszta magyarosságán kívül a díszes czimképpel ellátott füzetek rendkívül olcsó ára is ajánlatossá tesz. Egy füzet ára 3 kr. Tömeges megrendelésnél, 50 példányon felül, 40 százalék árrengedés. Megrendelhető a Szt-István-Társulat könyvkiadóhivatalában: Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28. szám.

Igazságszolgáltatás.

Lelkész a bíró ellen. A helybeli esküdtbiróság ma érdekes ügyben fog ítélni. Egy megtámadott községi bíró fordul az esküdttekhez megsértett becsülete helyreállításáért s a támadója megbüntetését kéri.

Petkucz György községi bíró *László* Part-hime gör. kath. lelkészszel folytonosan ellenséges viszonyban élt, minek a vége az lett, hogy a lelkész egy hírlapi közleményt irt *Petkucz* elleu, amelyben azt állítja a bíróról, hogy az meglopja a községet, amennyiben a szénáját feleletti.

A dolog a váradi sajtóbíró elé került s már egy ízben volt is tárgyalásra kitűzve, azonban akkor a vádlott több tanunak a kihallgatását kérte, amit a törvényszék el is rendelt.

Az esküdtbiróság mára tüzte ki a dolgot tárgyalásra, amelyen a tanukat is ki fogják hallgatni, akikkel a vádlott az általa felhozott vádakot igazolni kívánja.

A tárgyalásra az első negyedi esküdtnek vannak behiva.

Megtámadott pék. A mult ősön történt, hogy Szabó Lázár pékkihordó azt a panaszt tette az ügyészségen, hogy őt Bojton három legény megtámadta s megöléssel fenyegette s végül kirabolta. A csendőrség három fiut el is fogott, akik azóta vizsgálati fogságban vannak: Nyegró Vaszali, Blága Péte és Kardos János a vádlottak.

A törvényszék tegnap tartotta meg a vég-tárgyalást, a vádlottakat *Szokoly* Tamás és *Stokor* József dr. védtek.

A tárgyaláson csak a tanuk jelentek meg, mig a panaszos nem jelent meg.

A tanu hallgatás után a tanukat megesketék s az ügyész indítványára a tárgyalást elnapolták, azonban a védők kérelmét elfogadta a törvényszék s a vádlottakat szabad lábra helyezte.

Elmaradt tárgyalás. Tegnapra volt kítűzve a gróf *Vass* és *Jakabffy* Gyula párbajügye, azonban mind a két vádlott betegget jelentett s így a tárgyalást elnapolták.

Állat az emberben. Rettenetes dolgot tárgyalt tegnap a törvényszék, amilyen talán évtizedekben sem jön elő. Szó *Üd* rád, ugy hogy a bíróság is zárt ülésben tárgyalta az esetet. A vád az, hogy *Magyar* András jómódu gazda egy kis gyermeket a legaljasabb hünbe kényszerített. A dolog azonban kitudódott s a törvényszék tegnap a vádlottat *három eszten-dei* fegyházra ítélte.

A nagyváradi kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Nagy Ferencz.*

- 150. Rácz József erőszakos nemi köz.
- 171. Fábian Katalin és társai közokirat hamisítás.
- 172. Pojánki János st. testisértés.
- 173. Portár Istvánné becsületsértés.
- 387. Barna András st. testisértés.
- 102. Vekerdi Márton s neje sikkasztás.
- 103. Farkas András st. lopás.
- 197. Kassai Mihály testisértés.
- 108. Bondár János testisértés.
- 109. Szabó Józsefné lopás.
- 115. Vámos Andor testisértés.
- 117. Pintye Tógyer becsületsértés, közesend elleni kihágás.

Előadó: *Pognár Dénes.*

- 4839. Altmann Márton lopás.
- 4848. Bott Tógyer testisértés.
- 4852. Czink Urszonya testisértés.
- 4844. Nánási Imre magánlak- és becsületsértés.
- 4845. Kocs György s neje lopás.

4846. Popucze Stéfán st. testisértés.
4847. Vízik Márton és társa ingatlan vagyon rongálás.
4849. Szabé József jogtalan elsajátítás.
4921. Korój Jánns jogtalan elsajátítás.
4986. Reich Jakab rágalmazás.
4. Mócz György lopás.
5. Száva Tógyerné jogtalan elsajátítás.
17. Katzender Mózésné rágalmazás.
18. Nagy Miklós st. lopás.
19. Kis József közes. ell. kihágás.
362. Szántó Mártha rágalmazás.

Előadó: *Molnár Géza*

26. Kresz Flore s társa testi- és becsületsértés.
27. Körtvélyesi Károly becsületsértés.
33. Lermann Márton testisértés.
32. Jenei Menyhért becsületsértés.
407. Lestyán Anna magzatelhajtás.
6. Mészáros Imre jogtalan elsajátítás.
11. Károlyi Rudolf testisértés.
54. Pál Mária lopás.
55. Tarnó Julesa s. t. lopás.

Előadó: *Dr. Járossy Károly.*

2057. Kafa Juon — Perkucz József s. t.
2131. Pripák Mika — Detta György.
2010. Togyis Anna — Togyis Vaszali.
2163. Középesy Gyuláné — Nagyvárad város s. t.
234. Gazdasági és iparbank — Megyesi S.
267i. Veber Leo — Kaiser József.
282. Aradi I. tkptr. — Bernáth László.
308. Demján Péter — Demján Mitru.

Előadó: *Dr. Imrik Péter.*

2913. Sebrényi Eszter s. t. — Sebrényi Károly s. t.
2944. Amon Károly — nagyvárad iat. szer. káptalan.
3098. Fischer Elza — Reich B. Károly s. t.
136. Beck Menyhétné esődt. — Nasch és Ungár czég.
241. Schlésinger Jakab — Lukács György.
242. Matyuga János esődtügye.
280. Pantye Dán János — Pafukau Juon.
288. Fejérvary Dezső — Muth László s. t.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

2800. Kövesdi János — gróf Csáky Rezső s. t.
2801. Czégely Ferencz — gróf Csáky Alfonz.

REGÉNY-CSARNOK.

Paraszt história.

Irta: *Kiss Rezső.* 13.

— Hej Julis még kinzod tovább a szívedet, hogy azt a nótát huzatod, — mondotta magában Sándor. Daezol. Most már látom, hogy csak muló volt a szerelme! Mit jártatom hát még az eszemet egyre rajta? Nem érdemes rá. El is felejttem hát. Megfogadom erősen. Elfelejttem, igen igen, de nem tudom, nem bírom kivetni az eszemből. Bepillantá szerelmének virágjával a szívedet, ha kitépek egyet, újra másik hajt benne . . .

Julis észre vette Sándort.

Oda szólt hozzá: *Sándor!*

A legény felretent merengéséből. Nem szólt semmit Bement az udvarra.

Ott aztán megint elkezdett buslakodni.

Julis még egyszer utánna szólt: *Sándor.* Megakarta kérni, hogy boeasson meg neki, azt akarta neki mondani, hogy lehetnek ők még együtt boldogok. Sokat, sokat akart mondani.

De a legény egy szót sem adott neki.

Az asszony szerelme legyőzte a büszkeségét, oda ment a Sándorék ajtójához. Benyitott. Ott állott Sándor.

Sírva, esdekelve szólt az asszony:

— Sándor ide hozott a szívem . . . boeasson meg!

— En megbocsátok, de az utunk már két felé jár . . .

— Hát az az édes hajtás már kivesszett a szívedből, amit én ültettem bele?

— Te tépted ki a hütlenségeddel! — Áldjon meg az Isten.

Ennél a szónál bement a legény a házba.

Julis úgy fordul ki az udvarról, mint a lázbeteg.

— Megtudtam hát, hogy vége mindennek közöttünk, nem szeretett igazán soha. Az igazi szerető szív megtudna boesátani, megértené az én lelkem esdeklését . . . Jól van Sándor, elválnk hát örökre. Te akartad! Ne félj nem kerülök többé elibed, ki alszik már az életem világa.

Nincs már reményem sem a boldogsághoz, elfujta a bánat szele . . . Megyek hozzád édes anyám, ott a sirodnál sirom el utoljára a lelkem bánatát, elzokogom, hogy a lenge szél vigye el még egyszer hozzád Sándor, azután ott az a kis tó a temető mellett majd meg gyógyítja ezt a testet . . . Jól van Sándor . . . kitérek előled! Majd el takar előted egy kis fakereszt! . . .

Julis megindult az alyég felé. Alig tett vagy 10 lépést Pörge Imre termett előtte.

— Állj meg! — kiáltott rá! — Rád lestem. A szeretődet várod ugy-e terosz, te hitvány! . . . Azzal akarsz élni, azért üztetek el ugy-e? . . .

— Eresszen utamra!

— De nem eresztlek — mondotta Imre és ezen szavaknál — megragadta a Julis derekát. Most itéletet teszek. Urad vagyok, velem kell jönnöd!

— Nem megyek!

Julis rángatta magát az Imre karjaiból, de az erősen szoritotta és huzta a háza fele . . .

— Segítség! Segítség! kiabált Julis.

A zajra az Jutezaajtóban termett Sándor.

Alig volt a dulakodóktól öt, hat lépésre.

Amint Imre meglátta Sándort, eleresztette Julist és azt kiáltotta:

— Azért a csufért, ami rajtam esett, meglakoltok, megöllek benneteket!

Lékapta a válláról a fegyvert.

— Meghalsz asszonyrabló — kiáltotta Sándor felé.

A fegyver eldőrdült. Épen akkor ugrott Julis a cső elé, azt kiáltván: azt nebántsa, inkább engem!

A lövés a földre terítette Julist. Sándor karjaiban vitte be a Barna házába.

A gyilkos elszaladt, de őzbe vette a fél uteza. Nem sokára a esendörök is talpon voltak.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Osztrák válság.

Bécs, február 14. (Sajl. tud. táv.)

A magyar kormányválsággal egy időben érik meg az osztrák kormányválság is. Kaizl dr. osztrák pénzügyminiszter ragaszkodik az ischli megállapodások végrehajtásához s minthogy ez a jelen körülmények közt ki van zárva, ennél fogva megválnk tárczájától.

Thun gróf osztrák miniszterelnök szintén lemond, illetve visszavonul a politikától. A miniszterium egyes tagjai szintén meghasonlottak az össz-miniszterium politikájával és ez is sietteté a válságot.

Willek és Bylandt ugyanis a cseh követelések teljesítését ellenzik.

A két kormányválság eredménye közt azonban nagy különbség van, mert míg a magyar parlamentben egy szerencsés fordulat esetén a béke rövidesen ismét helyre áll, addig az osztrák parlamentben milyen miniszterium, milyen kormány alakulás állithatná azt helyre?

Az aradi püspök-jelöltek.

Arad, február 14. (Sajl. tud. táv.)

Meliani nagy-szebeni metropolitává történt választása folytán megüresedett aradi

gör. kel. püspöki székre már eddig 3 jelölt lépett fel.

Jelöltek lesznek *Mangra Vazul, Hámzsa* és *Goldis János* orsz. gy. képviselő püspöki helynök. Legtöbb kilátásai vannak Hámzsának.

A kis-czelli esőd ügye.

Budapest, február 14. (Sajl. tud. táv.)

A kis-czilli takarékpénztár csőd ügyében némileg kedvezőbb helyzet állott be. A Rosenberg Lajos igazgató és Ritt főkönyvelő által elsikkasztott összegek, melyek a betevőket igen megkárosítanak, az igazgatósági tagok magánvagyonából fedezve lesznek és így a betevők nem fognak legkisebb kárt sem szenvedni. A zavargás a környék kisgazdáinál ezen üdvös körülménynél fogva teljesen megszűnt. Az egésznek az igazgatóság adja meg az árát könnyelműsége miatt. Még két letartóztatás várható. Reiszig Ede vasmegyei főispán különben a kis-czelli takarékpénztár ügyeinek rendezése végett érintkezésbe lépett a főváros pénzügyzeteivel.

A franciaországi események.

Páris, február 14. A »Siécle« jelentése szerint Freycinet hadügyminiszter a legutóbbi minisztertanácsban bejelentette, hogy több tábornok abban állapodott meg, hogy együttesen beadják lemondásukat, ha a revíziót el nem veszik a büntetőtanácstól. A nevezett lap szerint ez a fenyegetés egyike azoknak a magasabb szempontoknak, amelyek Dupuy miniszterelnököt arra indították, hogy a revízióra vonatkozó törvényjavaslatot a parlamentben benyujtsa. (Magy. Táv. Ir.)

A „Bulgária“ katasztrófája.

Hamburg, február 14. A hamburg-amerikai vonal igazgatója közli, hogy az a baleset, amely a »Bulgária« szállítóhajót érte, komolyabb mint eleinte hitték. Egy tegnap este 9 órakor érkezett távirat szerint a »Wechanken« kapitánya, aki a »Bulgária« 25 utasával Punta-Delegadában kikötött, azt állítja, hogy a »Bulgária« sülyedő félben volt, de még két gőzös vesztegelt a »Bulgária« közelében, hogy szükség esetén segítségére menjenek. Föltehető tehát, mondja az igazgatóság, hogy az utasok és a legénység hátramaradt részét az említett gőzösök vették föl, ha egyáltalán megerősítést nyer ez az egyelőre még meg nem erősített jelentés. (Magyar Táv. Ir.)

Korcsolyázók veszedelme.

Chicago, február 14. A 16 korcsolyázó közül, akik a Michigan-tavon szerencsétlenül jártak, megmentették a hal elveszettnek vélt személyt is. (Magyar Táv. Ir.)

Lavina

New-York, febr. 14. Cherokee-Goldh mellett, Kolorádóban egy lavina számos bányász-kunyhót temetett el. Hír szerint 25 olasz munkás, egy asszony és két gyermek pusztult el. Eddigélé csak 6 személyt sikerült megmenteni és hatot holtan ástak ki a hó alól. (M. Táv. Ir.)

1899. február 15.

New-York, február 14. A legutóbbi nagy hideg a Rocky Mountains hegyektől keletre a tetőpontját érte el borzasztó jég- és hóviharban, amely még most is pusztít az Atlanti államokban. A forgalomban nagy zavarok vannak. A földművelés-readingi-vasuton az egész szolgálat szünetel. Sok vonat szabálytalanul közlekedik. A vonatok csak személyeket szállítanak. Azok közül a hajók közül, amelyeknek szombat és vasárnap New-Yorkba kellett volna érkezniük, egy sem érkezett meg. A fagy egész Floridáig terjed. Washingtonban tíz lábnyi mélységű hófúvások vannak. A parlament épületébe csak 60 képviselő tudott bejutni, de azért az üléseket még sem akarták elnapolni (Magy. Táv. Ir.)

London, február 14. A vihar Angliában tegnap este megújult és iszonyatos erővel pusztít. (Magy. Táv. Ir.)

A Fülöp-szigetek.

Washington, február 14. O t i s tábornok mai kelettel a következő táviratot küldte Manilából: Minden nyugodt. Ma reggel az üzletforgalom ismét rendezesen megkezdődött. (Magy. Táv. Ir.)

Az olasz kormány és a szultán.

Konstantinápoly, febr. 14. Umberto király, nyilván a török hajóknak olasz hajógyárakban való újjáépítése alkalmából, táviratilag biztosította a szultánt személyes barátságáról és a török haditengerészet iránt való rokonszenvéről s egyntal köszönetét fejezte ki az olasz iparba vetett bizalomért, a mely új köteléket teremt a két uralkodó és népeik között.

KÖZGAZDASÁG.

A talaj okszerű megmunkálására vonatkozó szabályok.

A talaj okszerű megmunkálása képezi leg-hatalmasabb eszközét a gazdaság jövedelmezőségének. Okszerű megmunkálás alatt talajunk olyan állapotba való hozását értjük, melynél fogva azok kultúrnövények termelésére a legalkalmasabb, azoknak fejlődését a legjobban biztosítja. Az okszerű megmunkálás pedig áll a számítások, boronálások és hengerezések helyes keresztülviteléből s a különböző trágyaanyagok helyes alkalmazásából. Ezekről óhajtunk alábbiakban szólni, tudván azt, hogy jó tanácsainkat szívesen veszi minden gazda. Kezdjük tehát a szántáson. Sokan a szántás tulajdonképeni célját nem ismerik. Tudják azt, hogy a talajt meg kell porhanyítani, de hogy miért, azzal tisztában nincsenek. Felsoroljuk ez okból ama célokat, melyek a számítással karöltve járnak. Képezheti e szántás célját a gyomnak kevesbitése, a trágyának alátakarása, a szántóföldnek a vetőmag befogadására való alkalmassá tétele, a nedvesség conserválása stb. E különböző célok szerint a szántás kivitele is különböző.

Ha a nyom kevesbités és trágya alátakarás képezi célunkat, akkor a szántásnak esékélynak kell lenni, mert 1. a szerves anyagoknak felbomlása csak akkor mehet végbe tökéletesen; 2. ezzel gátoljuk meg az alaj-víznek gyorsabb elpárolgását; 3. ez által szaporíthatjuk talajunkat kész, felvehető növényi tápanyagokkal. Ha szántóföldünket a vetőmag befogadására akarjuk alkalmassá tenni, akkor közép mélyen kell szántani, mert a szántással készítünk oly magházakat, melyek a vetőmag legkedvezőbb alátakarását lehetővé teszik. S végül ha a nedvességet akarjuk konzerválni, talajunkat a téli fagy porhanyító hatásának óhajtjuk kitenni s a termelésben nyersebb talajréteget is be akarunk vonni, akkor mélyen szántunk. Egy to-

vábbi szabály a szántásnál az, hogy ismételjük azt mindannyiszor, ahányszor a talaj valamely szántás után megeredt és az ismétlésnél a szántásnak lehetőleg más irányt adjunk. A boronálásnak célját a talaj felületés aprítása egyengetése és tisztítása képezi s e célokat csak akkor érhetjük el, ha talajunk a nyirkosságának egy bizonyos kedvező fokával bír. Ha talajunk nagyon száraz, akkor a hatás nagyon kevés, ha pedig nagyon nedves, akkor a hatás rossz, mert az állatok a földet összetiporják. A boronálás iránya, lehetőleg ellentétes legyen a szántással. A hengerezés célját a talaj összetömítése képezi, mi által előmozdítjuk a víznek az alsóbb rétegekből a felsőbb rétegekbe való felszívárását.

De a henger egyttal a rögek elapítására is szolgál. Hogy a célokat tökéletesen érhesük el, a talaj nyirkossági állapotát kell figyelembe vennünk ugyanazon okokból kifolyólag, mint a boronálásnál.

A mi végül a trágyázás kérdését illetve annak helyes alkalmazását illeti, itt nem annyira az istálló trágyáról óhajtunk szólni, mert hiszen annak alkalmazását minden gazda tudja, hanem említést akarunk tenni a műtrágyákról, mint amely trágya mindinkább elterjedtebbé kezd válni, de sok helyen nem a legjobb eredményvel, mert nem tudják, nem ismerik annak hatását s azzal való bánásmódot. Tulajdonképen három oly műtrágyánk van, melyről azt mondhatjuk, hogy általános keresletnek örvend t. i. a chilisalétrom, a szuperfoszfát és a kálisók.

A chilisalétrom légenyidus trágya s használható kütűnő s kerrel báraműnő növénynél akkor, ha azok fejlődésében hátramaradást észlelünk. Kath. holdanként 40—55 kgot kell belőle elszórunk fejtrágyaként oly időben, midőn esőre van kilátásunk. A szuperfoszfát foszfor-savdus trágya s különös sikerrel alkalmazható gabonaféléknél pl. buza, rozs, árpánál, továbbá tengerinél, burgonyánál, cukor és takarmány-répánál. Használata a termelésnek egy mennyiségére, mint minőségére nézve előnyös. A holdankénti termés többet 120 kg. szuperfoszfát elhíntésével, gabonaféléknél 2—3 hektotiter, répa-féléknél 30—40 mm. Ősszel kell kiszórni őszi vetemények alá, tavasszal tavaszi vetemények alá; mindkét esetben a vetőszántás előtt úgy hogy a vetőszántással a talajba kebeleztessek. A kálisók már ritkábban használtnak, mint a chilisalétrom, vagy a szuperfoszfát; nem azért, mintha hatástalanok lennének, hanem mert talajaink káliban a legtöbb esetben nem szűkölködnek. Mindazonáltal homoktalajokon, továbbá tőzeges réteken elszórásuk legyen ajánlható. Az elhíntés idejéül akár az őszt, akár a tavaszt választhatjuk.

Ketch Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Határvidék.

B u d a p e s t, február 14.

Az irányzat szilárd

Buza márciusra	9.67
Éj tengeri	4.75
Rozs őszre	7.89
Zab őszre	5.80
Tengeri augusztusra	
Buza októberre	

Értéktőzsde

B u d a p e s t, február 14.

Az irányzat gyenge

Osztrák hitel	368.10
Magyar hitel	398.50
Allamvasut	364.—
Rimamuróvi	307.—
Magyar pénzügy	249.—
Salgótarján	636.—
Wagon-kölcsön	623.—
Villamos vasut	225.—
Magyar leszállító	353.25
Iparbank	104.25
Budapest közut	104.50
Kereskedelmi	1011.50
Déli vasut	78.—

B e s s, február 14

Az irányzat nyugodt

Osztr. hitel	360.78
Magyar hitel	391.—
Allamvasut	362.50
Birodalmi márka	58.97

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden 1899. február 14-én.

Magyar aranyjárdék 4%	119.85
Magyar koronajárdék	97.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹⁰⁰ / ₁₀₀	121.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 ¹⁰⁰ / ₁₀₀	101.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	120.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	9625
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavón földtehermentési kötvény	96.75
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	161.75
Tiszabábalyozói és szegedi sorsjegyek kölcsön	139.50
Osztrák járdék papírban	101.25
Osztrák járdék ezüstben	101.10
Osztrák járdék aranyban	120.—
Osztrák korona járdék	102.—
Osztrák magyar bankrészevény	919.—
Magyar hitelbankrészevény	398.75
Osztrák hitelintézeti részevény	369.—
Osztrák-magyar államvasuti részevény	359.70
20 frankos arany (Napoleon d'or)	362.75
Németbirodalmi márka	58.95
London vista	120.45
Párisi vista	47.80
20 márkás arany	11.79

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A Biharmegyei takarékpénztár

jutalékmentesen

beváltja a következő részvények

1898. évi szelvényeit:

- Széplaki takarékpénztár.
- Szalárd vidéki takarékpénztár.
- Gazdasági takarékpénztár N.-Szalonta.
- Tenkei takarékpénztár.
- Zsáka-vidéki takarékpénztár.

Meghívás.

A

„Polgári takarékpénztár és segélyszövetkezet”
1899. február 19-én d. e. 1/2 11
órákor saját helyiségében (Szt.-László-
tér Kovács-féle ház) tartja

évi közgyűlését,

melyre a t. üzletrészesek ezennel meg-
hívatnak.

Tárgy:

1. Az igazgatóság jelentése az 1898-ik évről.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése a számvizsgálatról.
 3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentvénye feletti határozathozatal.
 4. Az alapszabályok 14, 21, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 szakaszainak módosítása és kibővítése, azok elfogadása esetén a módosított szakaszok számának természetsszerű megváltozása, illetve a szakaszszámok megfelelő szaporítása.
 5. Az alapszabályok módosításának elfogadása esetén 6 igazgatósági tagnak 3—3 évre, 3 rendes és 1 pótfelügyelő bizottsági tagnak 1—1 évre és 24 igazgató választmányi tagnak leendő megválasztása. A módosítások elnem fogadása esetén 1 igazgatósági tagsági állás betöltése s 5 rendes és 2 pótfelügyelő bizottsági tag megválasztása.
 6. Esetleges indítványok.*
- Nagyvárad, 1899. február 11-én.

Az igazgatóság.

* Az alapszabályok értelmében a közgyűlésen csak azon indítvány tárgyalható, mely 3 nappal előbb írásbelileg benyújtatik.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi október 1-től.

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.			Vaskóh—Belényes—Nagyvárad			Nagyvárad—Gyoma			Gyoma—Nagyvárad.				
V. v.	Sz. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.		V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.			
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	Vaskóh ind.	4 30	2 —	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 40	2 40		
V-Velenceze >	4 05	2 51	Lunka-Rézbánya >	4 42	2 43	Ósi >	6 09	2 51	Déva-Ványa >	4 37	3 48		
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	Szudrics >	5 09	3 12	Uj-Palota >	6 24	3 05	Körös-Ladány >	5 13	4 22		
Kardó >	4 50	3 27	Belényes >	5 37	3 52	Gyires >	6 44	3 17	Szeghalom >	5 40	4 53		
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	Sonkolyos >	5 58	4 15	Körös-szeg >	7 02	3 36	Vésztő >	6 12	5 34		
Tasádfő >	6 07	4 31	Belényes-Ujlak >	6 10	4 27	Szakál >	7 39	4 05	Kót >	6 38	6 05		
Drág-Cséke >	6 30	4 45	Borz >	6 19	4 37	Nagy-tóti >	7 55	4 21	Iráz >	6 52	6 29		
Magyar-Cséke >	6 50	4 55	Sólyom >	6 35	4 58	Komádi >	8 25	4 32	Komádi >	7 10	7 08		
Dusesd >	7 05	5 12	Gyanta >	6 56	5 19	Iráz >	8 42	4 49	Nagy-tóti >	7 22	7 13		
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	Hollód >	7 10	5 34	Kót >	9 19	5 14	Sakál >	7 48	7 43		
Hollód >	7 58	5 58	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	Vésztő >	9 44	5 32	Körös-szeg >	8 11	8 12		
Gyanta >	8 12	6 11	Dusesd >	7 55	6 34	Szeghalom >	10 34	6 13	Gyires >	8 33	8 33		
Sólyom >	8 38	6 36	Magyar-Cséke >	8 07	6 49	Körös-Ladány >	11 —	6 31	Uj-Palota >	8 47	8 53		
Borz >	8 53	6 50	Drág-Cséke >	8 26	7 17	Déva-Ványa >	12 03	7 21	Ósi >	9 03	9 12		
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	Tasádfő >	8 40	7 33	Gyoma érk.	12 45	8 06	Nagyvárad érk.	9 20	9 30		
Sonkolyos >	9 18	7 13	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	Nagyvárad—Érmihályfalva			Érmihályfalva—Nagyvárad.				
Belényes >	10 04	7 47	Kardó >	9 27	8 31	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva ind.	5 05	5 33		
Szudrics >	10 27	8 09	Félix-Fürdő >	9 40	8 45	B.-Püspöki >	7 17	5 57	Érselind >	5 37	6 24		
Lunka-Rézbánya >	10 56	8 21	V.-Velenceze >	10 01	9 09	Bihar >	7 44	6 20	Székelyhid >	6 14	6 22		
Vaskóh érk.	11 12	8 49	Nagyvárad érk.	10 11	9 19	Paptamási >	8 13	6 48	Nagykáglya >	6 27	7 32		
Székelyhid—Margitta			Margitta—Székelyhid			Gyapoly >	8 29	7 03	B.-Diószeg >	6 42	7 03		
Székelyhid ind.	9 50	7 55	Margitta ind.	4 35	4 45	B.-Diószeg >	8 52	7 24	Gyapoly >	6 59	7 33		
Apátkeresztur >	10 46	8 41	Monos-Petri >	4 46	4 56	Nagykáglya >	9 07	7 38	Paptamási >	7 24	8 39		
V.-Ábrány >	11 03	8 55	V.-Ábrány >	4 57	5 08	Székelyhid >	9 40	8 03	Bihar >	7 45	8 04		
Monos-Petri >	11 16	9 06	Apátkeresztur >	5 13	5 26	Érselind >	10 08	8 26	B.-Püspöki >	8 05	8 40		
Margitta érk.	11 28	9 16	Székelyhid érk.	5 54	6 07	Érmihályfalva érk.	10 44	9 —	Nagyvárad érk.	8 21	9 91		
Nagyvárad—Szeged.			Szeged—Nagyvárad.			Nagyvárad—Arad.			Arad—Nagyvárad.				
Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30		
Ósi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 05	7 57	Gyula >	12 21	6 34	10 21		
Less >	10 48	4 56	8 06	Orosháza >	5 39	11 54	9 38	Békés-Csaba >	2 23	7 17	4 32		
Gyapju >	10 56	5 04	8 18	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza >	2 54	7 44	5 03		
Cséffa >	11 0	5 12	8 29	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Békés-Csaba >	7 —	2 33	4 50		
Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Gyula >	7 27	3 05	5 26		
Kétegyán >	11 46	5 57	9 37	Kétegyán >	7 56	3 39	6 09	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31		
Sarkad >	11 57	6 9	9 51	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Szombatság-Rogoz—Dobrest.			Dobrest—Szombatság-Rogoz.		
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Szombatság-Rogoz ind.	6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22	6 3
Orsháza >	2 10	7 22	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Nánhegyes >	6 34	8 21	Nánhegyes >	4 32	7 41
Orosháza >	3 10	8 32	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51	Dobrest érk.	6 44	8 31	Szombatság-Rogoz érk.	4 56	7 66
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16						
Szeged >	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31						

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 perzig terjedő éjjeli időt jelen A *-gal jelzettek feltételes megálló helyek.

Nagyvárad-Szöllősi Gőzsörgyár.

Van szerencsénk a t. közönség figyelmébe ajánlani kitünően főzött, régen raktározott, tartós

László- és Márcziusi sörünket.

Örömmel jelenthetjük, hogy az idén gyárunkat nagyszabású építkezésekkel megnagyobbítottuk, minek következtében abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy oly *ízletes sört* állíthatunk elő, mely a tisztelt közönség igényeit teljesen kielégíti.

Továbbá hozzáfogtunk egy nagy

← jégkészítő telep →

létesítéséhez és rövid idő múlva abban a kellemes helyzetben leszünk, hogy a t. közönségnek *jéggel* is szolgálhatunk.

A nagyvárad-i vevőinknek a *sört házhoz szállítjuk.*

A megrendeléseket kérjük a *városi irodánkban Nagyváradon* vagy pedig egyenesen a gyárba *Pecze-Szöllőstre* (Nagyvárad mellett) intézni.

A t. közönség jóindulatába ajánlva magunkat

tisztelettel

Nagyvárad-Szöllősi Gőzsörgyár.